

Listy OSTRAVSKÉ UNIVERZITY

Z oslav 10. výročí Ostravské univerzity 1991 - 2001

Dny Ostravské univerzity

Jednou z posledních a současně nejprestižnějších akcí k ukončení oslav 10. výročí založení Ostravské univerzity bylo slavnostní rozšířené zasedání Vědecké rady, které se uskutečnilo 15. října 2001 v nově zrekonstruované Univerzitní aule.

V auditoriu byli přítomni kromě členů akademické obce také rektori českých i zahraničních vysokých škol a univerzit, zástupci významných podniků, institucí a představitelů regionu v čele se zástupkyní hejtmana Moravskoslezského kraje PhDr. Jaroslavou Wenigerovou a primátorem Ostravy ing. Čestmírem Vlčkem.

V rámci slavnostního zasedání byl udělen akademický titul doctor honoris causa za celoživotní práci profesorovi Ivanu Moravcovi, mezinárodně uznávanému pianistovi a hudebnímu pedagogovi Hudební fakulty Akademie múzických umění v Praze.

Součástí druhé části jednání bylo ocenění těch, kteří nejvýrazněji přispěli k rozvoji univerzity v prvním desetiletí její existence. Z rukou rektora doc. Ing. Petra Pánka, CSc., přijalo pamětní medaile 23 zasluhujících osobností (jmenovitě byli uvedeni v zářijovém vydání Listů OU).

Dalším osmnácti významným osobnostem a institucím, spojeným svou prací a životem s naší univerzitou, udělil rektor Ostravské univerzity Pamětní list. Obdarováni byli:

Ing. Arch. Jiří Gwuzd, CSc., prof. PhDr. Radoslava Brabcová, CSc., prof. PhDr. Stanislav Hubík, CSc., prof. Ing. Jiří Kern, CSc., prof. RNDr. Jan Lasovský, CSc., PhDr. Ludmila Madejová, prof. MUDr. Jaroslav Mayzlík, CSc., doc. MUDr. Jaroslava Moserová, DrSc., Magistrát města Ostravy, doc. PhDr. Eva Mrhačová, Csc., prof. PhDr.

HOSTÉ SLAVNOSTNÍHO ZASEDÁNÍ VĚDECKÉ RADY

FOTO: E. KIJONKA

Eduard Petřů, DrSc., prof. RNDr. Jan Slovák, DrSc., Spolek pro podporu katedry germanistiky, prof. RNDr. Zdeněk Stuchlík, CSc., MUDr. Jindřich Šajnar, CSc., prof. Ing. Karel Štulík, DrSc., Úřad městského obvodu Mariánské Hory a Hulváky, Základní škola Ostrava - fakultní škola OU, Ostrčilova ulice.

V Galerii Student zahájil děkan Pedagogické fakulty doc. PhDr. Zbyněk Janáček výstavu malby Martina Kratochvila z katedry výtvarné tvorby Fakulty humanitních věd Univerzity Mateje Bela v Banské Bystrici.

Vpodvečer se v Univerzitní aule uskutečnil slavnostní koncert, jehož atmosféru výstižně popsala jedna z účinkujících Eliška Novotná.

Pokračování na str. 2

PROF. IVAN MORAVEC PŘEBÍRÁ ČESTNÝ DOKTORÁT

FOTO: E. KIJONKA

Z oslav 10. výročí Ostravské univerzity 1991 - 2001

Pokračování ze str. 1

Rádi jsme zahráli...

V rámci oslav 10. výročí založení Ostravské univerzity se v pondělí 15. října 2001 uskutečnil slavnostní koncert k příležitosti předání čestného doktorátu prof. Ivanu Moravcovi. Všem nám účinkujícím je jméno prof. Moravce důvěrně známo a hrát pro něj, vynikajícího českého klaviristu, bylo proto pro nás obzvlášť velkou ctí. Vedle prof. Moravce usedli v publiku četní významní hosté a představitelé OU, a tak se stalo toto setkání opravdu prestižním. Slavnostní koncertu jsme se snažili přizpůsobit výběr skladeb i účinkujících. V průběhu večera se v pestrém programu představili studenti, absolventi a pedagogové univerzity.

Koncert zahajovala studentka 3. ročníku Institutu pro umělecká studia OU houslistka Zuzana Müllerová, posluchačka ze třídy prof.

Zdeňka Goly. Velice kultivovaným a výrazným způsobem zahrála Ciaconu T. Vitaliho. Slavnostní charakter Ciacony vystřídala vylehčenější klasická hudba K. Stamitze /Duo G dur pro flétnu a hoboj/ v podání Martiny Majdové - flétnistky ze třídy Mgr. Marcely Šindelové, a Magdalény Frankové, hobojistky ze třídy Mgr. Dušana Foltýna. Na koncertě pořádaném k příležitosti udělování titulu „doktor honoris causa“ jednomu z našich nejlepších pianistů nesmělo chybět sólové klavírní číslo. To obstaral posluchač 2. ročníku ze třídy prof. Rudolfa Bernátka - Jakub Hypš. Čerstvý držitel ocenění z Janáčkovy interpretační soutěže vhodně zvolil ke svému vystoupení právě výběr z II. řady Janáčkova „Chodníčku“. Na procítěnou i dramaticky výbušnou interpretaci skladby L. Janáčka navázala Zuzana Fišerová, absolventka OU v oboru zpěv, která zahájila svůj program árií z Janáčkovy opery Jenůfa; poté zazněla árie Čo-Čo-San z opery Madame Butterfly G. Pucciniho a na závěr árie Santuzzy z opery Sedlák kavalír od P. Mascagniho. Předposledním číslem večera byla skladba autora zastupujícího nejmladší generaci skladatelů u nás, a sice Introdukcce, téma a variace Aleše Pavlorka. Zazněla v podání souboru Ensemble Moravia, který hrál ve

složení: Igor Františák /absolvent OU, nynější student doktorandského studia/ - klarinet, Lukáš Novotný /absolvent OU/ - violoncello a Eliška Novotná /absolventka AMU v Praze, v současnosti působící jako odborná asistentka na Institutu pro umělecká studia OU/ - klavír. Závěr koncertu vyplnil soubor ADASH pod vedením dirigenta Tomáše Novotného, který svou originalitou, příjemným vystupováním a přirozeným zpěvem velmi zaujal a zajistil tak spontánní vyvrcholení večera. Průvodním slovem provázela posluchačka Institutu pro umělecká studia OU Lada Soukupová.

Slavnostní nálada v zaplněné nově zrekonstruované Univerzitní aule byla pro nás interprety velkou inspirací. Zahráli jsme skutečně rádi. Snad se nám podařilo předat kousek té radosti i Vám, posluchačům.

ELIŠKA NOVOTNÁ

ROLE UNIVERZIT V REGIONECH NA PRAHU 21. STOLETÍ

Následující den v úterý 16. října pokračovaly oslavy výročí univerzity konferencí pod názvem Role univerzit v regionech na prahu 21. století. Konference si kladla za cíl reflektovat základní ideu vzniku univerzity v kontextu problémů regionu a současného světa. Zaměřila se na etiku a morálku, na informatizaci a hodnocení kvality vysokoškolského vzdělávání.

Konferenci zahájil rektor doc. Ing. Petr Pánek, CSc., pod jehož záštitou se konala, a náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy doc. Ing. Josef Průša, CSc.

V první sekci nazvané Role univerzit v regionu přednášeli: prof. dr. hab. Tadeusz Slawek, rektor Slezské univerzity v Katovicích (University and the Idea of Place. Meanders of Regionalism), Dr. Noel Noa Lehoko, velvyslanec Jihoafrické republiky (Academic Institutions: Post Apartheid - the South African Experience), a ing. Karel Skokan, Ph.D., z Agentury pro regionální rozvoj, a.s. Ostrava (Priority rozvoje Moravskoslezského kraje).

Ve druhé sekci Informační společnost v globalizovaném světě přednášel prof. RNDr. Jiří Zlatuška, rektor Masarykovy univerzity v Brně (Informační technologie a moderní ekonomika), a RNDr. Jindřich Vaněk z Obchodně podnikatelské fakulty Slezské univerzity v Opavě (Vysoké školy v moravskoslezském regionu a státní informační politika ve vzdělávání).

Třetí sekci na téma: Vzdělanost, morálka a kvalita vysokoškolského vzdělávání zahájil svou přednáškou Msgre František Lobkowicz, bis-

kup ostravsko-opavské diecéze (Vzdělanost a morálka). Poté přednášela doc. RNDr. Helena Illnerová, DrSc., předsedkyně Akademie věd ČR (Hodnotový systém a vzdělání), RNDr. Vladimír Krajčik (Zkušenosti s moderními formami výuky s využitím on-line centra Vysoké školy podnikání v Ostravě) a posledním přednášejícím byl Mgr. Przemysław Gasiorek z University Adama Mickiewicze v Poznani (Education and Morality nowadays).

- JV-

DISKUSE O PŘESTÁVCE (ZLEVA): PROF. BALATĚ, DOC. PRŮŠA A ING. KUDELÁ

Prohlášení Akademického senátu Ostravské univerzity

AS OU na svém zasedání dne 22. 10. 2001 se zabýval ekonomickou situací na Ostravské univerzitě a neudržitelnou situací ve financování veřejných vysokých škol v ČR.

Akademický senát vzal na vědomí informaci rektora o průběhu vyjednávání reprezentace českých vysokých škol ve věci rozpočtu pro rok 2002 a přivítal zprávu o příslibném navýšení rozpočtu MŠMT v podkapitole veřejných vysokých škol o 2 miliardy Kč. Současně však senátoři konstatovali, že toto navýšení neřeší tíživou finanční situaci vysokých škol, která je důsledkem jejich dlouhodobého podfinancování. Vzniklá situace vážně ohrožuje kvalitu vysokoškolského vzdělávání a bude mít negativní dopad na rozvoj vzdělanosti a konkurenceschopnosti České republiky.

Úroveň mezd, stav sociálního zabezpečení studentů a stav infrastruktury pro vzdělávání, badatelskou a tvůrčí uměleckou činnost na OU signalizují naléhavou potřebu celou situaci zásadně řešit. Vnitřní rezervy OU jsou již dávno vyčerpány a další pokračování stávajícího vývoje by mělo nedozírný dopad na přímé ohrožení úkolů, kterými je univerzita veřejnosti

povinnována. Podhodnocení učitelé, zejména mladší ročníky, z vysoké školy odcházejí a potřebný rozvoj univerzity je nahrazen pouze přežíváním.

Na základě výše uvedených skutečností AS OU:

- vyzývá vedení univerzity, aby v případě nenaplnění 1. a 2. bodu „Usnesení 60. zasedání ČKR (týkající se navýšení rozpočtu MŠMT na rok 2002 o 2 mld. Kč a každoročního navyšování finančních prostředků pro veřejné vysoké školy o 0,2 % HDP nejméně k úrovni 1,7 % HDP) přistoupilo k radikálním opatřením spočívajícím v případném snížení počtu přijímaných studentů.
- se ostře ohrazuje proti tendencím a zkresleným informacím ze strany MŠMT
- vyslovuje plnou podporu protestním akcím vysokých škol a připojuje se k nim.

V Ostravě 22. 10. 2001

**ZA AKADEMICKÝ SENÁT
OSTRAVSKÉ UNIVERZITY
JUDR. ANTONÍN BLAHUTA
PŘEDSEDA**

REGION OSTRAVA - první regionální konference porodních asistentek

Ve středu 3. října 2001 se konala ve společenském sále nově vybudovaného domova důchodců v Ostravě-Zábřehu I. regionální konference porodních asistentek v rámci 10. výročí založení Ostravské univerzity. Konference se zúčastnilo 98 porodních asistentek z okresů Ostrava, Bruntál, Frýdek-Místek, Nový Jičín, Karviná, Krnov, Havířov, Opava. Po slavnostním zahájení a přivítání děkanem Zdravotně sociální fakulty Ostravské univerzity doc. MUDr. Jaroslavem Horáčkem, Csc., se ujal slova prof. MUDr. Antonín Doležel, DrSc., (FN u Apolináře Praha) se zajímavou přednáškou Od babictví k porodnictví. Dalšími vystupujícími byli Mgr. Alexandra Archalousová (LF Hradec Králové), která hovořila o vzdělávání a kompetencích porodních asistentek, PhDr. Dagmar Mastiliaková, Ph.D., (ZSF OU) s přednáškou Nová koncepce ošetřovatelství. Prim. MUDr. Eva Šilhánová (FNsP) přednášela o genetice v gynekologii a porodnictví, MUDr. Jiří Bošota (FNsP Ostrava) ve své přednášce hovořil na téma Připomínky k prenatální péči, RNDr. Petr Kůrka, Csc., (FNsP) přednesl sdělení Možnosti diagnostiky nejčastěji zneužívaných drog u matky a plodu během

gestace. Vzácným hostem konference byla předsedkyně České asociace porodních asistentek (ČAPA) Ivana Konigsmarková.

Kromě odborných přednášek zazněly i prezentace jednotlivých gynekologicko-porodnických klinik a oddělení výše jmenovaných okresů. V rámci konference proběhla prezentace firem Johnson et Johnson, Nutricia, Schering, Chicco, R-Mark, Hipp, Komberly-clark, Roche, Mis dialog, Pharmacia. Na konferenci byl mimo jiné zvolen oblastní výbor porodních asistentek a byla formulována náplň činnosti jednotlivých členek výboru s přihlédnutím ke specifitě našeho regionu. Celá akce byla zakončena slavnostním vystoupením posluchačů Ostravské konzervatoře.

Vytčené cíle první ustavující regionální konference - zvolení oblastního výboru porodních asistentek, příspěví k dalšímu rozvoji oboru a postavení porodních asistentek v systému zdravotní péče, předávání vzájemných zkušeností a zavádění nových metod do práce - byly splněny. Navíc se během této akce zaregistrovalo do ČAPA 30 nových členek - porodních asistentek regionu severní Moravy.

**MGR. BOHDANA DUŠOVÁ
ODBORNÁ ASISTENTKA ZSF OU**

FILOZOFICKÁ FAKULTA OSTRAVSKÉ UNIVERZITY ZAHÁJILA STUDIUM UNIVERZITY TŘETÍHO VĚKU

23. října 2001 slavnostně zahájila děkanka FF OU doc. PhDr. Zdeňka Kalnická, CSc., první semestr studijního oboru Společenské vědy a kultura na začátku nového tisíciletí. Úvodní přednášku přednesl prof. PhDr.

Miroslav Mikulášek, DrSc., na téma Úvod do světové literatury.

Následující přednášky se uskuteční v průběhu zimního semestru:

- Horizonty ruské literatury a kultury (doc. PhDr. Květuše Lepilová, CSc.)
- Olga Tokarczuková, Wislawa Szymborská - ženy v polské literatuře (Mgr. Petr Vidlák)
- Francouzské divadlo v 17. století (prof. Dr. hab. Aleksander Ablamowicz)
- Poznávání dona Quijota v českých zemích (PhDr. Jaroslav Reska, CSc.).

První přednášku pozorně sledovalo 174 účastníků.

- ED -

Vysokoškolský pěvecký sbor Ostravské univerzity jubilující

Vysokoškolský pěvecký sbor Ostravské univerzity se za 35 let své existence (založen v roce 1966) stal pro průmyslový region Ostravska nepostradatelnou součástí vzdělávacího systému mladých sbormistrů, reprezentačním tělesem města Ostravy, Ostravské univerzity a ovlivnil i osobní priority mnoha zpěváků. Vždyť hudba nás provází celým životem a dokáže vyjádřit i pocity, které nelze vždy popsat slovy.

Profesor Lumír Pivovarský, který stojí v čele sboru od jeho založení, je nejen vysoce odborně erudovaným sbormistrem, ale nešmírně obětavým organizátorem, vstřícným a trpělivým pedagogem.

Pod jeho vedením byla nastudována významná díla snad všech slohových období,

výčet by byl opravdu dlouhý. Výrazným zpestřením dramaturgie koncertů je uvádění skladatelských novinek, např. kompozice Z. Lukáše, P. Kostianena, F. Rabeho, A. Koszewského apod.

Zanedbatelná není rovněž spolupráce s renomovanými orchestry při provádění vrcholných děl oratorní a symfonické literatury (Mahlerovy 3. symfonie, Beethovenovy 9. symfonie s Ódou na radost, Mozartovy Missy in C ad.)

Pro členy tělesa (budoucí učitele hudební výchovy a sbormistry) je jistě přínosem účast na sborových festivalech a soutěžích. Zejména cenné jsou zahraniční úspěchy, např. v Tolose (Španělsko, 1982), Corku (Irsko, 1984), Tours (Francie, 1988), Arezzo (Itálie, 1987), z poslední doby pak v Llangolenu (Wales, 1999) a Sligo (Irsko, 2000).

Nejvýhodněji Vysokoškolský pěvecký sbor OU koncertoval v Japonsku (1995), nejseverněji za polárním kruhem v Norsku (1985), nejjihněji v Portugalsku (1986) a nejzápadněji v Mexiku (2001). Nejdelší zájezd s 15 koncerty v Evropě se konal na trase Rakousko, Švýcarsko, Francie, Španěl-

ska, Portugalsko (1986) a vyvrcholil oceněním na Mezinárodním festivalu akademických sborů v Pardubicích.

Sbor je členem Unie českých pěveckých sborů, mnozí členové vedou své vlastní vynikající studentské a dětské sbory, s nimiž získávají nejen sbormistrovské zkušenosti, ale i mnohá vítězství v domácích i zahraničních soutěžích.

První sborovou gramofonovou desku vydala firma Euskadi Donostia s nahrávkami ze soutěže v Tolose a následovaly další čtyři, které dokumentují dlouholetou činnost VPS OU, prezentují stěžejní díla L. Janáčka, A. Tučapského, A. Dvořáka, B. Martinů, M. Schneidera-Trnavského i ostravského autora E. Schiffauera a slouží jako důležitý studijní materiál posluchačům sbormistrovství.

Gaudeamus igitur, iuvenes dum sumus... v případě sborového zpěvu však zcela neplatí. Vždyť radovat se z dobře vykonané práce, společného prožitku při provádění hudby a radostného souznění s publikem je možné v každém věku.

RNDr. ZDENĚK HERODES
PRO TISK UPRAVILA ŠÁRKA ZEDNÍČKOVÁ

Z katedry hudební výchovy

Doc. René Adámek, pianista, působící na katedře hudební výchovy, se během září dvakrát představil jako sólový i komorní hráč na koncertech v Opavě a v Brně. Opavské vystoupení proběhlo v rámci 44. ročníku festivalu Bezručova Opava, který letos nesl podtitul „S humorem do nového tisíciletí...“. Koncert, nazvaný „Humor v hudbě“, se uskutečnil 20. září v sále minoritského kláštera a zazněla na něm - vedle řady novinek skladatelů z Prahy, Brna a Ostravy - také vtipná čtyřvětá skladba Quattuor ludibrii brněnského autora Vlastimila Lejska v interpretaci klavírního dua René Adámek - Petr Hanousek. Dílo, jehož humorný prvek je založen na použití dýmky (dýmka se v tomto případě hraje na struny klavíru), velmi dobře zapadlo do programu večera a suverénní projev klavírního dua sklidil zasloužený ohlas.

Druhé koncertní vystoupení René Adámka se uskutečnilo 25. září v sále brněnské konzervatoře. Na koncertě Klubu moravských skladatelů pianista přednesl Lejskovu Sonatellu pro klavír, svěží čtyřvěté dílo, které skladatel napsal přímo pro něj. Večer, sestavený z děl současných moravských skladatelů, byl výjimečný přítomností

mnoha z nich (C. Kohoutek, J. Matys, V. Lejsek, E. Zámečník) a stal se tak důstojným zahájením nové koncertní sezóny.

H.A.H.

FOTO: AUTORKA

ICTE 2001 - konference o informačních a komunikačních technologiích ve vzdělávání

Ve dnech 18. až 21. září 2001 proběhla v Rožnově pod Radhoštěm již druhá konference ICTE - Information Communication Technology in Education.

Využívání nových technologií ve vzdělávání - tato problematika se objevuje v prioritách výzkumných úkolů a grantů jak českých, tak i těch z Evropské unie, je součástí záměrů státní informační politiky... Prostě zdá se být všudypřítomná. V praxi na našich školách všech stupňů je to s tolik proklamovanou výukou s počítači už mnohem slabší. Moderní technologie se někde nepoužívají vůbec, jinde metodou pokus-omyl. Jednou z pomoci uživatelům informačních a komunikačních technologií (ICT) ve školách jsou setkání na konferencích, jako byla ta v Rožnově.

Hlavními tématy konference byly následující okruhy:

- * virtuální škola a univerzita;
- * integrace ICT do výuky;
- * hardwarová a softwarová podpora;
- * vzdělávání učitelů v používání ICT.

Některé příspěvky zasahovaly do více tematických okruhů, jiné nebylo možno korektně zařadit do žádného.

Konference ICTE 2001 nabídla prostor k prezentaci výsledků vlastní práce, k výměně zkušeností včetně těch negativních (tudy cesta nevede), ale také vytyčila zaměření dalšího vývoje - přednesené zejména ve zvaných referátech:

- * Doc. Ing. Karel Květoň, DrSc., z Výpočetního a informačního centra Českého vysokého učení technického v Praze pohovořil o aktuálních problémech při zavádění on-line výuky na ČVUT, představil nabídku CESNETu na podporu on-line výuky a předložil návrh strategie budování on-line komunity v České republice.
- * Doc. PaedDr. Eva Poláková, PhD., z Ústavu didaktické technologie Pedagogické fakulty Univerzity Konstantína Filozofa v Nitře uvedla zkušenosti, jaké mají s přípravou učitelů v oblasti technologií na jejich fakultě.

KONFERENCI ZAHÁJILA TRADIČNĚ JEJÍ PŘEDSEDKYNĚ DOCENTKA ERIKA MECHLOVÁ

* Doc. RNDr. František Koliba, CSc., z Obchodně podnikatelské fakulty Slezské univerzity ukázal možnosti zapojení vysokých škol do projektu Státní informační politiky.

* Doc. Ing. Martin Klimo, CSc., z Fakulty řízení a informatiky Žilinské univerzity analyzoval a ilustroval metodiku implementace e-learningu na příkladě vzdělávání v oblasti ICT.

* RNDr. František Lustig, CSc., z Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze uvedl a názorně na konferenci demonstroval ovládní vzdálených experimentů z dynamických www stránek.

* Prof. P. M. Nobar, zahraniční host z West London College, analyzoval hlavní faktory, které ovlivňují rychlost prováděných počítačových operací.

* Ing. Zdeněk Svoboda, CSc., jeden z koordinátorů projektu Státní informační politiky ve vzdělávání (SIPVZ), hovořil o řešení problémů v oblasti vzdělávání učitelů. Zajímavé bylo jeho zamyšlení nad otázkou, pro koho je a pro koho není e-learning.

* Prof. RNDr. Jiří Zlatuška, CSc., přednášel poslední den konference na zajímavé téma softwaru s otevřeným zdrojovým kódem, kterému v současné době vzdělávací instituce nevěnují přílišnou pozornost.

Stejně důležité byly nemoderované kuloárové diskuse plné nápadů a navazování nových kontaktů a spolupráce.

Význam probíraných témat podtrhuje uveřejnění závěrů konference ICTE 2001, které se na stránkách elektronického časopisu Rady vysokých škol ALMA MATER objevily již 27. září 2001, tedy necelý týden po skončení konference, viz HYPERLINK „<http://rvs.upce.cz/nova/stale/poradni/komise/info/odkazy/ictKolb.htm>“ <http://rvs.upce.cz/nova/stale/poradni/komise/info/odkazy/ictKolb.htm>

K dobré atmosféře konference přispívá nejen krásné prostředí a zdařilé společenské akce, ale také kvalitní sborník a CD-ROM s referáty a fotodokumentací z předchozího roku. Obojí materiály byly účastníkům předány před zahájením konference.

Na závěr vyplňují účastníci dotazník, ve kterém hodnotí konferenci právě skončenou a vyjadřují se k uspořádání té následující. Co tedy ukázalo vyhodnocení letošního dotazníku?

Zdá se, že všichni respondenti se vzorně účastnili všech přednášek a věnovali velkou pozornost vystaveným posterům. Za největší přínos považovali:

- * získání přehledu o nových trendech v používání ICT ve výuce;
- * navázání nových kontaktů;

PROFESOR ZLATUŠKA SE ZAMYSLEL NAD SITUACÍ NA NAŠICH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

* získání řady podnětů pro odbornou práci i výuku;

* výměnu zkušeností;

* porovnání poznatků s jinými VŠ.

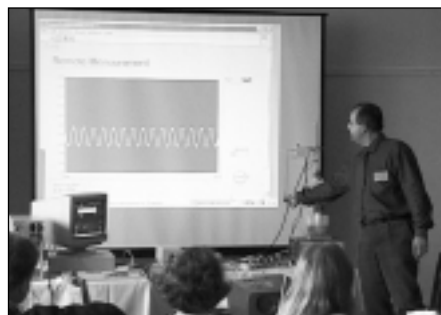
Závislost některých účastníků konference na internetu je již značná. Skutečnost, že se nemohli přímo z hotelu připojit do sítě, pociťovali jako frustrující. Naopak vysokými známkami (téměř 10 bodů) byly oceněny organizační aspekty: místo konání, ubytování, ze společenských aktivit byly velmi kladně hodnoceny exkurze do Nošovic i výlet na Soláň a společenský večer.

A jak by měla vypadat konference ICTE 2002? Podle názorů účastníků by se měla konat zase za rok, a to mimo univerzitní areál. Jednacími jazyky by mohly být čeština spolu s angličtinou. Velký zájem je o besedy u kulatého stolu a o zařazení workshopů. Vedle zmíněného požadavku na připojení k internetu také zaznělo přání pozvat na příští konferenci kolegy didaktiky.

Milí kolegové, ale nejenom didaktici, přijměte tímto naše srdečné pozvání na konferenci a rezervujte si čas v září 2002.

Poděkování za zřídilou konferenci patří všem - pořadatelům i účastníkům. Každá konference ovšem jednoho dne skončí, účastníci se rozjedou do svých kanceláří, kde na nejhořejší policiče na sborníku z tolik zajímavé a inspirativní konference se pomalu začne ukládat prach. Není to škoda? Nestálo

Dokončení na str. 6

DOCENT LUSTIG DYNAMICKY OVLÁDÁ VZDÁLENÉ EXPERIMENTY

ICTE 2001 - konference o informačních a komunikačních technologiích ve vzdělávání

Dokončení ze str. 5

by za to se s každou konferencí posunout o krůček dál a lépe zhodnotit úsilí, které příprava a organizace každé takové akce stojí? Zatím jsou konference chápány jako vyvrcholení snah organizátorů a účastníků. Organizátoři se snaží konferenci zorganizovat a účastníci se snaží vymyslet na konferenci nějaký příspěvek. Pak proběhne konference a je hotovo.

Neměly by naopak konference být již od prvního okamžiku připravovány jako teprve začátek skutečné práce? Jako místo, kde si účastníci vyloží svá vstupní stanoviska a zájmové oblasti a to hlavní pak probíhá na nějaké dejme tomu internetové postkonferenci? Možná by vytvoření informačního, kontaktního a debatního pokonferenčního kyberfóra mělo být stejnou samozřejmostí jako vytištění sborníku a měla by mu být věnována stejná pozornost.

JANA KAPOUNOVÁ, ALEXANDRA KODENKOVÁ

Japonci opět na Ostravské univerzitě

Profesor Rudolf Bernátík, ředitel Institutu pro umělecká studia, přijal za přítomnosti pedagogů katedry hudební výchovy Pedagogické fakulty Ostravské univerzity milé hosty, prof. Noriko Hatsumura a prof. Kumiko Nakajima. Obě zástupkyně Hamamatsu Choral Association (Japonsko) se velmi zajímaly o práci sborníků ve školních sborech (navštívily ZŠ Valčíka) a ve specializovaných pěveckých sborech (shlédly zkoušku Ostravského dětského sboru). Velmi je rovněž zaujala pěvecká výchova studentů na katedře hudební výchovy PdF OU ve třídě Mgr. J. Fryšáka a návštěva Janáčkovy konzervatoře v Ostravě.

Při ukončení svého desetidenního pobytu v ČR upřímně děkovaly organizátorům za bohatý, hudbou a dalšími kulturními zážitky naplněný program, za vysokou společenskou úroveň přijetí na univerzitě, za otevřenost a vstřícnost všech jejich nových přátel v Ostravě.

Ocenily také vysokou úroveň hudebního života v Ostravě a významnou roli, kterou v této oblasti pro region hraje právě Ostravská univerzita.

Slíbily, že budou o svém pobytu informovat nejvyšší představitele města Hamamatsu (500 tis. obyvatel) a považovaly by si za čest, pokud by v roce 2002 mohly na jejich letošní návštěvu navázat koncerty Dětského sboru města Hamamatsu právě v Ostravě.

RNDr. ZDENĚK HERODES

ZLEVA: PROF. BERNÁTIK, PROF. NAKAJIMA, PROF. HATSUMURA,
MGR. TOMÁŠKOVÁ, MGR. FRYŠÁK

BLAHOPŘEJEME!

FILOZOFICKÁ FAKULTA OU „BODOVALA“ V PRAZE

(Významný úspěch 1. svazku edice UNIVERSUM)

V tomto roce již po osmé pořádala Jednota tlumočnicků a překladatelů v Praze soutěž „Slovník roku“.

Čtrnáctičlenná porota, složená ze zástupců vysokých škol, odborníků z oblasti lexikografie a několika profesních organizací, posuzovala celkem 48 titulů, které byly do soutěže přihlášeny. O pořadí lexikografických a encyklopedických děl vydaných v roce 2000 hlasovali členové Jednoty tlumočnicků a překladatelů, členové překladatelských a tlumočnických organizací, návštěvníci mezinárodního knižního veletrhu „Svět knihy 2001“ a další zájemci o překladatelskou problematiku, včetně vysokoškolských studentů.

První místo získal Velký česko-anglický slovník Josefa Fronka. Druhé, „stříbrné“ místo obsadil Česko-německý a Německo-český slovník Pojmenování zvířat v české a německé frazeologii a idiomatice autorů Evy Mrhačové, Evy Jandové a Jürgena Hartunga. Slovník vydala Ostravská univerzita jako 1. svazek edice UNIVERSUM. Odborníci i veřejnost ocenili na tomto díle originální myšlenku i způsob zpracování.

Autorům „stříbrného“ slovníku k tak významnému úspěchu upřímně blahopřeji.

MILAN HRDLÍČKA, TRANSLATOLOG,
ČLEN REDAKČNÍ RADY ČASOPISU TOP, PRAHA

ENCYKLOPEDIE SLEZSKA

„Slezsko, ač je v preambuli Ústavy České republiky jmenováno jako jedna ze tří historických součástí dnešního českého státu, ač je jeho erb součástí státního znaku, v povědomí velké části národa jako by neexistovalo. Nejen část politiků, ale i mnozí z novinářů, rozhlasových a televizních pracovníků existenci této ‘třetí historické země’ českého státu neberou na vědomí. O Ostravě píší a hovoří jako o severomoravské metropoli, ač podstatná část jejího katastru leží na území Slezska, zvou k návštěvě severomoravského města Opavy, do kategorie moravských měst zařazují Krnov, Český Těšín, Frýdek, Lysá hora je jim moravskou horou apod.“ To je několik slov z úvodu nové publikace, připravené nepočetným kolektivem pracovníků Ostravské univerzity ve spolupráci s několika kolegy ze Slezské univerzity v Katovicích a vydané v podobě „Makety“ Ústavem pro regionální studia Ostravské univerzity. Má poskytnout formou úvodního nástinu historického vývoje a encyklopedických hesel základní informace o historii českého Slezska, dnešní součásti České republiky, v širším kontextu s celým slezským teritoriím, tedy územím náležejícím Polsku a Spolkové republice Německo. Vydaná „Maketa“ vznikla v souvislosti s realizací výzkumného projektu Kulturně historická encyklopedie Slezska a severovýchodní Moravy, jehož nositelem je Ústav pro regionální studia Ostravské univerzity. Vzhledem k velkému zájmu a brzkému rozebrání nevelkého nákladu publikace je připravováno druhé vydání „Makety“.

- LD -

Adaš opět reprezentoval Ostravskou univerzitu v zahraničí

Ti z vás, kteří jsou donuceni navštěvovat neoblíbenou první ranní vyučovací hodinu, si možná v úterý 9. 10. všimli hloučku dívek s kufry postávajících před Filozofickou fakultou OU. Šlo o soubor Adaš, který se svým vedoucím a dirigentem doc. ThDr. Tomášem Novotným odjížděl na turné do Švýcarska. Za poslední rok to pro nás byl již třetí zahraniční zájezd (Německo, USA, Švýcarsko).

V úterý večer jsme absolvovali ještě „domácí“ vystoupení před zcela zaplněnými lavicemi modlitebny Českobratrské církve v Českých Budějovicích. Ve středu brzy ráno jsme pak opouštěli území naší republiky a večer jsme už zpívali před německy mluvícím publikem ve švýcarském Saint Gallen. Ještě po koncertě jsme odcestovali do našeho tamního „domova“, Thalwilu. Teprve po probuzení do mlhavého jitra jsme zjistili, že jde o malebné městečko ležící přímo u břehů Curyšského jezera se spoustou ještě malebnějších lodiček na hladině...

Hned po poledni jsme odjeli do Luzernu, kam byl na osmou hodinu večerní naplánován další koncert. V pátek jsme pak vystupovali v Curychu, v sobotu v Bernu. Všechny koncerty se uskutečnily v různých kostelech. Kromě zmíněných koncertů jsme ještě v pátek dopoledne zpívali pro diakonii (jakýsi domov důchodců pro evangelické jeptišky) a přílehlající nemocnici v Curychu. Přitom se myslelo i na ty pacienty, kteří se vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemohli programu zúčastnit - písně jim živě přenášel rozhlas přímo do pokojů.

V každém z navštívených měst jsme měli poměrně dost času i na individuální prohlídku; za nejkrásnější a nejromantičtější město byl pak svorně prohlášen Luzern. Nej-

větší úspěch však měla krátká procházka v horách. No řekněte, co je nad společnou fotografií se švýcarskou kravkou a Alpami v pozadí?

Pro účinkující je vředycky zajímavé sledovat reakce publika a my jsme si právě ve Švýcarsku uvědomili, nakolik je každý národ rozdílný, co se týče vyjadřování svých pocitů. Švýcaři totiž v kostele většinou netleskají po každé skladbě či písni, ale počkají s poděkováním až na závěr celého programu. O to je pak aplaus nadšenější!

Nejhojněji navštívený byl samozřejmě náš závěrečný nedělní koncert v Thalwilu. Naši moc milí hostitelé - členové tamního pěveckého sboru - byli na náš program velice zvědaví. A jsem si jista, že jsme jejich očekávání neklamali, o tom svědčily i jejich obrovské ovace. Bohužel jsme se museli s našimi rodinami hned po koncertě rychle rozloučit a opět nasednout do autobusu. Čekala nás šestnáctihodinová cesta zpátky. V pondělí 15. 10. jsme kolem jedné hodiny odpoledne dorazili do Ostravy a ještě tentýž večer jsme už zase stáli na pódiu. Tentokrát se jednalo o slavnostní koncert k 10. výročí založení Ostravské univerzity.

Úplnou tečku za naším turné pak představoval středeční (17. 10.) koncert v nahrávacím studiu Českého rozhlasu Ostrava. Toto veřejné natáčení bylo zároveň součástí finišující práce na našem novém (druhém) CD. Mělo by být představeno ve druhé polovině listopadu.

A co jsme si ze Švýcarska přivezli? Především nové kontakty - jsme srdečně znovu zvaní - a samozřejmě také krásné zážitky a vzpomínky.

JANA VERNEROVÁ

Hebräisch durch Lieder

Thalwil: Adash, ein Frauenchor aus Tschechien

Für fünf Tage ist in Thalwil mit Adash ein fabelhafter Frauenchor aus Tschechien zu Gast. Mitglieder der Kleinen Kantorei und andere gottesdienstliche Thalwilerinnen und Thalwiler beherbergen die jungen Sängerinnen aus Tschechien, die täglich von Thalwil aus zu einem Konzert in einer anderen Schweizer Region starten.

Adash ist aus einem Hebräischchor an der Universität Osnava in Tschechien entstanden. Der Theologe und Musiker Tomáš Novotný hat, um seiner Theologiestudentinnen die hebräische Sprache zu lehren, einen Liedkurs erarbeitet. In dem Hebräisch schrittweise aufbauend von Liedern orientiert wird.

Größerer Erfolg

Die Lieder werden in einer sorgfältig besetzten Bühnenfolge ebnert, sodass systematisch Vokabeln und Dramatik der hebräischen Sprache erlernt werden. Der so entstandene Chor zog auch in musikalischer Hinsicht das Interesse vieler Konzertveranstalter auf sich und hatte so großen Erfolg, dass er mittlerweile in ganz Europa und bis nach Amerika eingeladen wurde. Etwa 15 bis 20 junge Frauen gehören ihm an.

Der Leiter Tomáš Novotný schenkt im Konservatorium in Prag Komposition, Dirigieren und Harz ab. Darauf schreibt er sich an der theologischen Fakultät in Prag ein. Dort entdeckte er

sein besonderes Interesse für das Testament und die hebräische Sprache. Sofort nach seinem Studienabschluss begann er an der Universität Bielefeld zu unterrichten. Aber bald schon verbot ihm das kommunistische Regime seine Universitätsarbeiten und teilweise sogar seine Arbeit als Pianist, da man ihn als nicht loyal gegenüber dem kommunistischen Regime einschätzte.

Seine Lehrtätigkeit an der Universität konnte Tomáš Novotný erst nach dem politischen Wendehergang im Jahr 1989 wieder aufnehmen. Zuerst lehrte er als Professor für Religion an der Universität von Osnava und an der Karlsuniversität in Prag.

An solchen Konzerten singt der Chor ein breites Repertoire an hebräischen Liedern sowie vorwiegend auch Weisungen aus anderen jüdischen Sprachgebieten (jiddisch, spanisch). Das Programm wird immer frei zusammengestellt und vom Leiter kurz kommentiert. Das Konzertprogramm ist mit seinem beschwingenen Melodie auch für Kinder gut geeignet. (Siehe Internet)

9. konference „Lingua et communicatio in sphaera mercaturae“

Cizojazyčná řečová komunikace ve sféře podnikání a cestovního ruchu je nejen věcí překladatelů, tlumočnicků a průvodců, kteří studují na Filozofické fakultě Ostravské univerzity, ale také předmětem výzkumu 8 řešitelů FF OU. Anglicko - česko - německo - ruský projekt cizojazyčné řečové komunikace ve sféře podnikání byl znovu hlavním tématem již devátého setkání vědeckých pracovníků v této oblasti. Tradičně vystoupili dlouholetí spolupracovníci ze zahraničních univerzit (Anglie, Estonsko, Finsko, Německo, Itálie, Polsko, Slovensko, Ukrajina a Rusko). Konference se konala ve dnech 25. - 26. září v Ostravě v hotelu Harmony Club při příležitosti 10. výročí Ostravské univerzity. Záštitu nad konferencí převzala děkanka Filozofické fakulty doc. PhDr. Zdeňka Kalnická, CSc.

Problematika akcelerace životního stylu, sociální agrese projevující se v jazyce a zejména pak v dynamice řečové komunikace samotné se odrazila ve vystoupeních účastníků i v diskusi a v závěrech konference. Tyto aspekty je nutné nadále zkoumat nejen z lingvistického a kulturologického hlediska, ale zejména z hlediska psycholingvistiky, sociolingvistiky, pragmatolingvistiky a translologie. Poznatky výzkumu je třeba aplikovat v rámci přípravy překladatelů a tlumočnicků již v bakalářském studiu a dbát přitom na rozvoj řečového chování a jazykové kultury budoucích průvodců v cestovním ruchu.

Nedílnou součástí konference byl kulturní program. Tentokrát jím bylo vystoupení souboru Ondřejnica ze Staré Vsi nad Ondřejnicí, který mimořádně zaujal účastníky konference spolu s exkurzí po památkách

Frýdku-Místku (se zaujatým výkladem otce Tomáše z tamní farnosti).

Jako pokračování 9. konference se 27. září 2001 u příležitosti „Evropského roku jazyků 2001“ konal seminář o vztahu mateřštiny a cizích jazyků v kontextu latiny. V programu vystoupili čelní domácí i zahraniční odborníci: prof. Natalija Klímenko (MGU Moskva), prof. PhDr. Stanislav Žaža, CSc. (FF MU Brno), prof. Jürgen Hartung (Erfurt), doc. PhDr. Květuše Lepilová, CSc., a PhDr. Milan Hrdlička, CSc. (FF OU, Ostrava). V diskusi vystoupili učitelé středních škol z regionu (kromě Ostravy), zvl. početná delegace z Gymnázia M. Koperníka z Bílovce, z Bohumína, Karviné, Orlové, a dokonce i z gymnázia Brno-Bystrc.

PHDR. Z. NEDOMOVÁ, PH.D.

BIOGRAFICKÝ SLOVNÍK SLEZSKA A SEVERNÍ MORAVY

„BIOGRAFICKÝ SLOVNÍK SLEZSKA A SEVERNÍ MORAVY“ patří nepochybně k nejvýznamnějším projektům, které se řeší na Ostravské univerzitě. Jeho pracovištěm byla do r. 2000 katedra historie Filozofické fakulty, dnes k ní přibyl i Ústav pro regionální výzkum OU. S realizací projektu se začalo v r. 1973, v období 1974 až 1999 byl úkol řešen s vydatnou podporou Grantové agentury České republiky. První fáze projektu byla uzavřena v r. 1999: jejím výsledkem bylo 12 svazků Slovníku. Na 1806 dvousloupcových stranách bylo uveřejněno 1585 slovníkových hesel, která přinesla biogramy 2 398 osobností. Vydávání Slovníku pokračuje od r. 2000 tzv. Novou řadou, z níž jsou zatím k dispozici 2 svazky o 267 tiskových stranách s 238 slovníkovými hesly, v nichž je 396 biogramů osobností. O rozhovor jsme požádali hlavního garanta projektu a vědeckého redaktora díla prof. PhDr. Milana Myšku, DrSc., z katedry historie Filozofické fakulty OU.

Red.: Pane profesore, v r. 1997 jsme v Listech č. 1 otiskli rozhovor o vašem projektu a dali jsme mu podtitul „Mezibalance jednoho vědecko-výzkumného projektu“. Tehdy jsme vám záměrně položili stejnou otázku, s jakou se na vás v r. 1994, když vyšel první svazek Slovníku, obrátil redaktor Lidových novin: „Proč životopisný slovník a proč právě teď?“ Co kdybychom se k ní, tentokrát již potřetí, vrátili?

M.: Pokusím se být tentokrát stručný. Pro projekt připravit biografický slovník významných osobností z nejrůznějších sfér lidských aktivit (vědci, spisovatelé, politici, továrníci, bankéři, sportovci, umělci, manažeři, lékaři, duchovní ad.), které žily v různých dějinných obdobích v regionu Slezska a severní Moravy a buď se v tomto kraji narodily, nebo, ač rodáci odjinud, v tomto kraji působil, jsme se rozhodli zaprvé proto, že podobná informační příručka české proveniencí (ponecháme-li stranou cenné, ale jednostranně za-

měřené dílo V. Ficka ze 70. a 80. let) dosud nebyla k dispozici. Zainteresovaný čtenář byl odkázán převážně na starší nebo i soudobá díla hlavně německé, rakouské a polské proveniencí, která z mnoha důvodů nevyhovovala. Jejich vadou byl zejména výběr osobností podle nacionálního klíče, což ve svém důsledku zkreslovalo proporce skutečného historického vývoje ve směru podcenění historické úlohy českého etnika. Tomu se snažíme čelit tím, že náš Slovník pro multinationální region Slezska a severní Moravy (Češi, Slováci, Němci, Poláci, Židé, dnes i Romové ad.) usiluje o vyvážené a historické realitě odpovídající zastoupení osobností všech v regionu v minulosti i dnes žijících etnik. Z druhé jsme se do tohoto úkolu pustili proto, že v nedávno uplynulých desetiletích, kdy výklad naší národní minulosti byl podřízen marxistickému chápání dějinného procesu, byly za hlavního nositele dějin považovány „lidové masy“ a úloze osobností v dějinách se dostávalo pozornosti zcela neadekvátní jejich reálnému významu. No - a pak tu byl třetí, zcela pragmatický důvod. Univerzitní půda, na níž koexistuje vedle sebe mnoho vědních oborů, umožňuje přímou spolupráci odborníků z nejrůznějších oborů, historiků, literárních vědců, kunsthistoriků, geografů, muzikologů, politologů ad. ad. na tak náročném a různorodém díle.

Red.: Organizovat práci tak různorodého kolektivu vědeckých pracovníků, aby směřovala k jednotnému cíli, bude asi dosti náročné?

M.: Úkol je to skutečně velmi náročný jak na vynaložené úsilí, tak na čas. Musím se přiznat, že někdy zvažuji, zda v tomto díle pokračovat. Dost mne to odvádí od mé jiné vědecké práce, takže monografii jednoho slezského osvícenského šlechtice, mj. přítele pruského krále Fridrich II., píši už čtvrtým rokem a konec je v nedohlednu. Na druhé straně si říkám, že vytvoření díla, které bude možná po několika desítek

let jedním ze základních kamenů biografistické informační báze, přece jen stojí za víc než několik sólo-monografií nebo dokonce článků. Vydatného pomocníka mám ve výkonném redaktorovi Slovníku prof. L. Dokoupilovi, jehož preciznost, hraničící skoro s pedanterií (mohli by vyprávit pracovníci tiskárny Repronis), dílům podobného charakteru velmi prospívá. Je třeba vědět, že na tvorbě Slovníku se podílí nejen spolupracovníci z Ostravské univerzity, ale i z řady dalších univerzitních a vědeckých pracovišť v České republice i v zahraničí. Máme jich více než 100 a uhlídat obsahovou kvalitu hesel i jejich formální stránku je někdy úkol nadlidský. Přiznávám, že ne vždy se nám to daří. Napsat totiž slovníkové heslo je věc vůbec ne jednoduchá, chce to hodně znát, ale i umět se úspěšně vyjadřovat. Ne všem je to dáno.

Red.: Setkává se váš Slovník s ohlasem v odborné, resp. laické veřejnosti? Jak je přijímán?

M.: Řekl bych, že ohlas Slovníku je značný a to bylo mimo jiné důvodem, proč jsme se rozhodli neuzavřít projekt dokončením základní dvanáctisvazkové řady, ale pokračovat v něm „novou řadou“. Jednotlivé svazky Slovníku jsou pravidelně recenzovány v domácích i zahraničních vědeckých časopisech, těší nás, že už dnes je Slovník citován i ve velmi prestižních publikacích (např. v mnichovském Biographisches Lexikon zur Geschichte der böhmischen Ländern). Je dobrý pocit vidět zelenou řadu našeho Slovníku v regálech vě-

deckých příručních knihoven v Rakousku, Německu, Polsku apod. Vadí nám, že už po léta, přes opakovanou kritiku, nefunguje distribuce univerzitních publikací na český knižní trh. Proč mohou v ostravském Art-foru prodávat knížky vydané pražskou nebo brněnskou univerzitou, ale po knihách z Ostravské univerzity se zde jako by zem slehla? V posledních dvou třech letech vážně i výměna se zahraničními knihovnami. V době, kdy dobře fungovala, dostávali jsme za náš Slovník každoročně výměnou desítky vzácných zahraničních publikací, o čemž se lze přesvědčit v knihovně historického semináře. Výměna vědeckých publikací není přece jen záležitost ekonomická, ale především morální: pomáhá vytvářet image univerzity u zahraničních partnerů. Kdo to nepochopí, nechápe smysl univerzity.

Red.: Obligátní otázka na závěr rozhovoru: jak vidíte perspektivy projektu?

M.: Dá-li Bůh zdraví (tělesné i duševní) a strážce univerzitního pokladu potřebné finance, chtěli bychom novou řadu Slovníku dovést, jak se to jeví zatím podle stále doplňovaného hesláře, asi do 10-12 dalších svazků. Zvolnili jsme tempo vydávání jednotlivých svazků, takže jejich periodicitu je zhruba jeden rok. Na víc nejsou síly ani peníze. Takže skoro do konce prvního decenia 21. století máme co dělat. Držte nám palce!

Red.: Děkuji za rozhovor.

PHDR. EMILIE DEMLOVÁ, PH.D.
REDAKCE LISTŮ OU

Křest knížky Petra Holého

V těchto dnech vychází kniha autora Petra Holého Řeč symbolů a malíř Břetislav Bartoš.

Text je veden snahou o interpretaci díla malíře v kontextu evropské kultury i s ohledem na principy dřívějších slohových etap. Dílo Bartošovo se uzavřelo v roce 1926 po těžké nemoci v poměrně mladém věku a až dosud o tomto umělci vyšly tři monografie.

Křest knížky se konal 30. října 2001 v ostravském výtvarném centru Chagal za účasti dr. Bartošové-Bieberlové (dcery umělcovy).

Druhý křest se uskutečnil v Městském muzeu ve Frenštátě pod Radhoštěm v souvislosti s vernisáží portrétní sochařské tvorby prof. Stanislava Hanzíka a s vydáním bibliofilie veršů Jaroslava Seiferta a zúčastní se jej Jana Seifertová.

Jak se „nejen“ studuje na univerzitě v Bonnu?

Minulý semestr, lépe řečeno od 1.3. do 20. 7. 2001, mi katedra sociální geografie a regionálního rozvoje umožnila v rámci programu Evropské unie Erasmus/Sokrates studovat na Institutu ekonomické geografie v Bonnu.

Bonnský Institut je podle prestižního časopisu Focus právě tím nejlepším geografickým pracovištěm v Německu. Je proto fantastické, že naše katedra je „in“ a rychle pochopila význam strategických partnerství s těmi nejlepšími v oboru. Je pravda, že vědecké poznatky si lze v současnosti vyměňovat prostřednictvím Internetu, v elektronickém věku však daleko více na významu nabírají „face to face“ kontakty. Ty je možné navazovat a rozvíjet podobnými pobyty, jaký jsem absolvoval já v letním semestru.

Ale i takový pobyt něco obnáší. Ještě před odjezdem do SRN musíte absolvovat úřední anabázi. Nejprve vám z hostitelské univerzity pošlou „Bescheinigung“, tj. potvrzení, že tam nejedete jen tak, zbůhdarma. S potvrzením a třemi kopiemi dotazníku vystojíte řadu na velvyslanectví a dostanete razítko do pasu. Asi po měsíci si vyzvednete vízum a hurá do Německa.

Hned po příjezdu na vás s „otevřenou náručí“ čekají různé úřady. Nejdříve se musíte ubytovat, což obnáší podpisy několika smluv. Pak je nutné na koleji podepsat další smlouvu a vyzvednete si svazek klíčů. Pokud se ptáte proč svazek klíčů, tak jeden klíč od hlavní budovy, pokoje, kuchyně a společného sociálního zařízení (společně pro 4 lidi), druhý od poštovní schránky, třetí od skřínky na potraviny v kuchyni, čtvrtý od boxu v lednici a konečně pátý od šuplíku v psacím stole.

Nováčky řeší v prvních dnech zásadní problém: Zapomínají klíče v pokoji a omylem si zabouchnou dveře. Způsoby řešení jsou dva:

1. Hausmeister (správce) odemkne, ale stojí to 15 DM.
2. Gabelmethode (vidličková metoda) - ta je nejpoužívanější, stačí disponovat vhodně upravenou vidličkou. K tomu se však potřebujete dostat do kuchyně. Pakliže je zamčená a nikdo z vašich sousedů není „doma“, máte smůlu a musíte do dalších poschodí.

Mně samotnému se to stalo dvakrát během prvního týdne a musím říct, pokaždé jsem zvolil variantu č. 2. Pak jsem si již dával náležitý pozor. Naopak byl jsem to spíše já, kdo pomáhal sousedům. Jednou jsem dokonce za odemčení dveří své sousedky dostal jahodový dort. Z dalších administrativních záležitostí, které musíte vyřídit, je přihlášení se na městském úřadu (v Bonnu odměnou obdržíte volné vstupenky do muzeí, divadel, opery, sportovních zařízení atd.) a zdravotní pojištění. To musíte mít, abyste se mohli zapsat na univerzitu. Němci neuznávají česká zdravotní pojištění, oni mají nejraději ta německá. Po zápisu na univerzitě vás čeká ještě Cizinecký úřad (Ausländerbehörde), kde po vás budou chtít 80 DM, ale braňte se, kousejte, škrábejte, jen jim nic nedávejte. Pomůže jen jedno, vysvětlit jim systém financování vašeho stipendia, tj. že peníze pocházejí částečně z fondů Evropské unie a zbytek ze státního rozpočtu ČR.

Studium na „Institut für Wirtschaftsgeographie“ se v mnohém od studia na katedře sociální geografie a regionálního rozvoje odlišuje. Lze říci, že obě pracoviště vyučují těm nejnovějším poznatkům, možná, že naše katedra o trochu víc než německý institut lpí na regionální geografii. V zahraničí se přikládá větší váha samostatné práci kombinované s prací týmovou.

Platí pravidlo, že můžete navrhnout naprosto šílené řešení zadaného problému, musíte je však obhájit před oponenty, což je vždy minimálně 15 lidí, kteří vám nikdy nic nedají zadarmo. Na seminářích se prakticky jen diskutuje o problémech, kterými se zabývají referáty studentů. Nelze odevzdat referát nebo jakoukoli práci po termínu, stejně jako prodlužovat referát nad stanovený limit, byť by to bylo o minutu! Referát se velmi přísně hodnotí podle nejrůznějších kritérií

(od struktury referátu přes rétorické dovednosti řečníka až po technickou zručnost se zpětným projektorem či zatemňováním). Prostě pokud něco selže, můžete za to jenom vy, i kdyby elektrárna přerušila dodávku elektrické energie (měli jste na to Myslet!).

Velmi zajímavé bylo moderování referátů. Šlo v podstatě o to, že moderátor (student) předem konzultoval aktuální referát se svým kolegou, jenž referát přednášel. V úvodu referátu představil referujícího studenta, jeho téma a problémy, jichž se ve své práci dotýká. Pak předal slovo vyhotoviteli referátu. Mohlo by se zdát, že tím moderování skončilo, ale opak byl pravdou. Moderátor po skončení referátu řídil diskusi a na závěr zase sumarizoval výsledky. Myslím si, že něco takového by se mohlo zavést i na zdejších univerzitních pracovištích, protože umění řídit diskusi, to je činnost poměrně náročná a jsem toho názoru, že vzhledem k praxi i potřebná. Pokud jde o kvalitu výuky, ta je v Ostravě velmi dobrá, vždyť vysílání studenti vždy zanechali velmi dobrý dojem a svými výkony nejen úspěšně reprezentovali katedru sociální geografie a regionálního rozvoje, nýbrž i celou univerzitu.

Jak jsem dostal láhev vína

Dne 26. 6. pořádal Prof. Dr. Hans Dieter Laux (Erasmus-koordinátor na Institutu) pro všechny Erasmus studenty z Institutu malý seznamovací večírek. Sešlo se nás asi třicet, přičemž cizinec jsem byl jenom já, Pierre z Francie a Natasha ze Švýcarska, zbytek tvořili Němci, kteří se chystali někam vyjet, nebo už v rámci programu v zahraničí studovali. Profesor Laux se svým týmem připravil bohaté občerstvení, nechybělo ani víno. Protože jsem si s ostatními chtěl popovídat, zůstal jsem až do konce. Pak jsem samozřejmě nemohl nepomocť s úklidem tzv. červeného sálu. Pomohl jsem umýt nádoby a za to jsem od samotného Profesora Lauxe dostal láhev vína. A bylo skutečně vynikající. Navíc byl důvod k oslavě, vždyť jsem ten den úspěšně odpřednášel svůj referát, poprvé v životě celý v němčině.

Ale jak se říká, nejen studiem živ je student. Pokud jde o studentský život v Bonnu, je to prakticky nepopsatelné. Skvělá atmosféra na kolejích, spousta kulturního vyžití díky spolupráci města a univerzity. Získal jsem mnoho přátel z celého světa, z nichž mohu jmenovat například: Pablo z Limy, Lyle z New Orleans, Cayton z Knoxville Stefania z Neapole, Laura z Říma, Alexandre z Paříže, Robert z Poznaně, Adriana z Varšavy, Mathias ze Stuttgartu, Jadranka ze Záhřebu, Nona z Helsinek, Joannis ze Soluně, Georgi z Varny, Mario z Mexika, Monika z Bogoty, Vanessa z Quita, Benedikt z Trevíru, Joachim z Cách, Isabelle z Bruselu, Dirk z Rheinbachu, Natasha z Fribourgu, Fernan z Manily, Sandy z Taipei, Dominik z Londýna, Mauro z Venezuely, Roby z Antverp, Emil z Makedonie a neměl bych zapomenout ani na Romana, Ondru, Alici, Tomáše, Janu, Martinu, Jitku a kolektiv pracovníků české ambasády, s nimiž jsme se potkávali každý čtvrtek na Ferdinand Straße 42.

Závěrem musím říct, že si nesmírně vážím toho, že mi katedra sociální geografie a regionálního rozvoje umožnila studovat semestr v Bonnu. Životní zkušenost je to skvělá. Věřím, že se s podobnými pocity vracel i druhý student, který byl z naší katedry na univerzitě v Mnichově.

Doufám, že tento článek bude impulsem ke zlepšení, že i ostatní katedry budou vysílat své studenty do zahraničí alespoň v míře, v jaké to dělá naše katedra. To je však podmíněno tím, že se i studenti začnou více učit jazyky a že budou chtít studovat v zahraničí!

Filozofická fakulta pilně publikující!

KAROL DANIEL KADLUBIEC, profesor katedry slavistiky, vydal v těšínském nakladatelství PROprint svou další knížku, tentokrát se spoluautorem, jímž je známý lexikograf těšínské oblasti Władysław Milerski. Polsky napsaná kniha má název *Cieszyńska ojczyzna polszczyzna*. Její první část, jejímž autorem je K. D. Kadlubiec, podává přehled dějin polského jazyka na Těšínsku od 16. století po současnost. Druhou část, jejímž autorem je W. Milerski, tvoří slovník osobních jmen, která se vyskytují na Těšínsku od 16. století. Slovník je opatřen cenným etymologickým a historickým komentářem.

Význačný polský jazykovědec, prof. Jan Miodek z Vratislavi, v recenzi na tuto knížku napsal, že jde o vědecký počín velmi důležitý nejen pro polskou vědu a kulturu, ale také pro poznání specifika česko-polského pomezí.

Kniha je k dostání v knihkupectví Olza v Českém Těšíně.

IVAN STUPEK, odborný asistent katedry germanistiky, vydal v ostravském nakladatelství Gruber pozoruhodnou, německy psanou publikaci *Versuche der Lyrik*. Jde o kritickou analýzu německé poezie bývalého východoněmeckého bloku padesátých let, tedy o složité období nástupu ostrého střetu dvou ideologických proudů ve všech oblastech života, a tedy i v oblasti kultury. Autor se pokusil rozplétat neprůhledné a málo čitelné vazby let, která jsou již literární kritikou bezmála zapomenuta.

Jak se uvádí v recenzi prof. Honszy, studie je napsána z objektivního pohledu a s odbornou erudicí. Spolupůsobil zde patrně i fakt, že s řadou těchto básníků se autor osobně znal, a měl tudíž možnost mnohé skutečnosti vidět i posuzovat autenticky.

Stupkova studie je dílo, které přes svou úzkou orientaci může studentům germanistiky a literární vědy nabídnout prohloubení informací, o nichž se málo hovoří a jsou těžko dostupné.

Kniha je opatřena bohatým seznamem primární i sekundární literatury a jmeným rejstříkem.

Zájemce o tuto problematiku upozorňuji, že kniha vyšla jen v omezeném nákladu, její koupi proto neodkládejte.

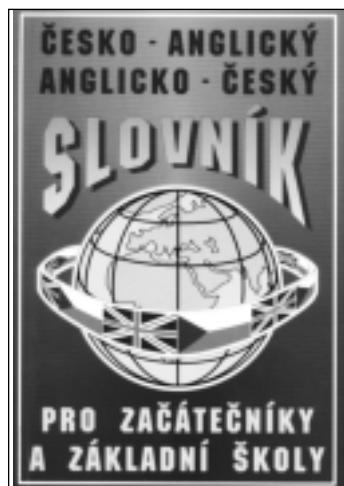
(K dostání v knižních obchodech i v Univerzitním knihkupectví.)

ALEXANDRA DĚDICOVÁ, interní doktorandka katedry slavistiky, která je absolventkou magisterského studia polštiny a angličtiny na Filozofické fakultě OU, všechny překvapila a vydala svou lexikografickou prvotinu: *Česko-anglický a Anglicko-český slovník pro začátečníky a základní školy*.

Jak se praví v úvodu, slovník je určen začínajícím studentům angličtiny každého věku. Obsahuje 10 000 nejméně používaných slov a 30 000 výkladů slov a slovních spojení. Velkou předností slovníku, který je zaměřen na současnou britskou angličtinu, je zařazení výslovnosti anglických slov v obou částech, což u slovníku daného rozsahu nebývá obvyklé.

Výkonný redaktor Dr. Stanislav Kolář hodnotí slovník takto: „Slovník splnil autorčin záměr - rozsahem slovní zásoby odpovídá potřebám začátečníků, kteří v něm mohou nalézt praktický a velice užitečný studijní materiál.“

Slovník, který vydalo ve velmi vkusné úpravě nakladatelství Agave v Českém Těšíně, je k dostání ve všech knihkupectvích za pouhých 49 Kč. Neváhejte s nákupem!

EVA MRHAČOVÁ

SPOLUPRÁCE S ODBORNÝM ČASOPISEM C.O.T.

V letoším kalendářním roce došlo k dynamickému rozvoji ekonomických disciplín, které jsou součástí lingvistických oborů pro hospodářskou sféru a cestovní ruch Filozofické fakulty Ostravské univerzity. Kromě navázání kontaktů s několika předními českými firmami a celé řady odborných exkurzí se podařilo uspořádat vědeckou mezinárodní konferenci, která zůstane jednou z nejvýznamnějších akcí k 10. výročí založení Ostravské univerzity.

Všechny tyto úspěchy vyvrcholily nabídkou na spolupráci od prestižního časopisu pro profesionály v cestovním ruchu C.O.T (COMMUNICATION - ON-LINE-TRAVEL), který umožní pedagogům a studentům Filozofické fakulty Ostravské univerzity publikovat odborné články a excelentní diplomové práce. Velice potěšitelné je také mediální partnerství tohoto časopisu na připravované mezinárodní konferenci „Úloha měst jako kulturních center v aktivním cestovním ruchu“, která se uskuteční 14. března 2002.

ZLEVA: DEAN VALÁŠEK (ŠÉFREDAKTOR C.O.T.), GABRIELA BEN AHMED (SPOLU-MAJITELKA C.O.T.), JIŘÍ URBAN (FF OU), EVA FRINDTOVÁ (SPOLU-MAJITELKA C.O.T.)

- JU -

Univerzita v Jeně uvítala studenty z Ostravy

Studentům Ostravské univerzity z oboru Němčina pro hospodářskou sféru a cestovní ruch se v dubnu tohoto roku naskytla jedinečná příležitost strávit několik dní v durynském univerzitním městě Jeně. Celá akce proběhla za významné finanční a organizační podpory německé nadace DAAD (Deutscher Akademischer Austausch Dienst).

Cílem naší cesty bylo podrobně se seznámit se životem německých studentů, způsobem a organizací jejich studia, možnostmi získání praxe a navázání nových kontaktů.

Měli jsme příležitost osobně se účastnit některých seminářů, např. z literatury, geografie, němčiny pro hospodářskou sféru a jiných. Získali jsme tak představu o tom, jakou formou jsou tyto předměty vyučovány na německých univerzitách.

Velkým přínosem a motivací pro nás bylo setkání se zástupci, na naší univerzitě doposud neexistující, studentské organizace nazývané „Fachschaftrats“. Jedná se o student-

skou radu, která zastupuje zájmy svých kolegů studujících stejný obor, snaží se prosazovat jejich práva a názory.

Mnoho cenných informací jsme získali na konferenci o rozšíření Evropské unie, kde právě Česká republika byla jedním z hlavních témat diskuse.

Opomenout nelze ani přednášku paní S. Usemann, manažerky firmy Karl Zeiss (tato firma sídlí v Jeně je světově proslulá výrobou optických zařízení). Paní Usemann nás podrobně seznámila s historickým vývojem firmy a informovala nás o tom, podle kterých kritérií jsou noví zaměstnanci vybíráni, jaké podmínky jsou na ně kladeny a co se od nich očekává. Setkání s S. Usemann bylo pro nás jako budoucí uchazeče o zaměstnání velmi přínosné.

Náš program byl rovněž obohacen o různé kulturní akce, jejichž vrcholem byla návštěva Národního divadla ve Výmaru. Zde jsme zhlédli Goethovu divadelní hru Faust. Pří-

jemně nás překvapilo, jak je možné toto již století „omílané“ téma podat zcela nekonvenční a zábavnou formou.

Návštěva divadla nebyla naším jediným putováním za výmarskou klasikou. V následujících dnech jsme navštívili domy jejich hlavních představitelů - Goetha a Schillera - a dozvěděli se různé zajímavosti z jejich života.

Za zmínku samozřejmě stojí i prohlídka historických památek v Erfurtu, Jeně, Výmaru a pevnostního hradu Wartburgu u Eisenachu.

Programem i organizací celé studijní cesty jsme byli nadšeni. Zpět do Ostravy jsme si z Jeny nepřivezli jen několik pohledů a suvenýrů, ale i spoustu nových poznatků, zážitků a informací, jež jistě budeme moci minimálně v rámci studia zúročit.

Rádi bychom také poděkovali lektorce germanistiky paní Beatrice Kögel, která nás po celou dobu doprovázela.

- KG -

Retrospektiva Vratislava Varmuži

Výstava „Ohlédnutí“ v ostravském Domě umění se pokouší shrnout tvorbu pedagoga katedry výtvarné výchovy Ostravské univerzity Vratislava Varmuži. Dozajista není možné na malém prostoru vzpomenout veškeré aktivity Vratislava Varmuži - mimo umělecké tvorby také, jistě o nic méně kreativní, činnost pedagogickou a - v našich podmínkách bohužel kromobyčejně náročnou - „veřejně prospěšnou práci“ při organizačním zajišťování uměleckých aktivit. Především bychom v této souvislosti neměli opominout pět ročníků grafiky nevelkého formátu - „Mail-Art 6302 Ostrava“.

Z CYKLU AUTOPORTRÉTY, XEROX, 90. LÉTA 20. STOL.

Ve své umělecké tvorbě se Vratislav Varmuža prakticky již od dob svých studií na Uměleckoprůmyslové škole v Uherském Hradišti a Filozofické fakultě Palackého univerzity věnuje keramice. Záhy po úspěšných návrzích užité dekorativní keramiky svoji pozornost zaměřuje na volnou plastiku. Po svém příchodu do Ostravy na počátku šedesátých let se Vratislav Varmuža zabývá tématem volné keramické plastiky. Barevnost autor potlačuje - respektive používá téměř výhradně hnědě glazovaný střeš, vizuálně odkazující k bronzové plastice. Na počátku volné tvorby Vratislava Varmuži dominuje zájem o organicky tvarovanou abstraktní keramickou plastiku, především o její vnitřní prostor. V sedmdesátých letech se autor tematicky zaměřuje na přírodu, nikoli ovšem v popisné poloze, ve svých vegetabilních plastikách zkoumá „organickou expanzi“ charakteristickou pro živou hmotu, jinak řečeno téma růstu - tvořivé energie přírody. Zaujetí tímto fenoménem rezonuje i v samotných názvech plastik - cyklu „Rašení“, „Vegetace“ etc.

Po zájmu o vnitřní prostor organických tvarů a vnější prostor vegetace Vratislav Varmuža zaciluje svoji pozornost na expresivně formované figurální plastiky. Nejvíce pozornosti věnuje „nejvýraznější“ části lidského těla - obličej. Tváře, v některých případech spíše masky deformované bolestí a výkřiky z osmdesátých let, vypovídají mnohé o neradostné době svého vzniku. Kompozice svých „oltářů“ skládaných z keramických reliéfů autor často kombinuje s reálnými objekty. Plastiky s námětem lidských postav a tváří bychom mohli zasadit do kontextu umění „nové figurace“. Jde o souvislost plně reflektovanou a nikoli náhodnou, neboť problema-

PROBLÉM-TÍHA, KERAMIKA, 1986

tika nové figurace a jejich představitelů si Vratislav Varmuža zvolil jako téma své habilitační přednášky na Ostravské univerzitě.

Povětšinou nebývá obvyklé, abychom se na výstavě bilancující dlouholetou tvorbu umělce s vyhraněným výtvarným názorem setkali s nenadálým překvapením. Tvorba Vratislava Varmuži prošla na sklonku devadesátých let nečekaným zlomem, který na výstavě představují barevně grafické listy. I v případě svých „dvourozměrných artefaktů“ autor rozvádí téma tváře, především své vlastní. Varmužovy autoportréty a „auto-xeroxy“ jsou podobně jako keramické objekty vytvářeny aditivním způsobem z menších částí, sochařské asambláže tedy nahrazují grafické koláže. Existenciální naléhavost perforovaného povrchu plastik v grafických cyklech Vratislav Varmuža zdařile projasňuje laskavou sebeironií a humorem.

Nezbývá než u příležitosti výstavy popřát Vratislavu Varmužovi mnoho dalších let tvůrčí práce, nepostrádajících mnoho dalších přínosných výtvarných objevů.

Jiří POMETLO

GTS international

Cestování šité na míru

CO TAKHLE CESTOVÁNÍ A PRÁCE V USA?

*GTS International
vstupuje do nového tisíciletí
s novými pracovními programy!!!*

LÁKÁ VÁS SPÍŠE STUDIUM JAZYKŮ? PROČ TEDY NEVYZKOUŠET:

- Celoroční jazykové kurzy ve Velké Británii, i s pracovním povolením
- Celoroční jazykový kurz na Maltě
- Žhavé novinky : Jazykový kurz s pracovním povolením v Austrálii
- Jazykový kurz s prací na farmě na Novém Zélandu
- Jazykový kurz v Irsku, i s pracovním povolením

- Program WORK AND TRAVEL umožňuje získat nezbytné zkušenosti z každodenního života, zdokonalit se v jazyce a také si něco vydělat na následné cestování. Program je pořádán ve spolupráci s Council Exchanges pod záštitou americké vlády.
- Podmínky pro uchazeče: Program WORK AND TRAVEL je určen pro studenty řádného denního studia na VŠ nebo VOŠ ve věku 18–28 let. Student musí být občan ČR, držitel karty ISIC a mít znalost příslušného cizího jazyka.
- Programy stejného druhu nabízíme i ve Francii, Kanadě a Jižní Africe.

Více informací na
www.gtsint.cz

Rádi Vás uvidíme v pobočce GTS international: Denisova 2, Ostrava 1, ☎ 069/611 53 24

HARMONOGRAM AKADEMICKÉHO ROKU 2001-2002

Akademický rok 2001-2002 trvá od 3. 9. 2001 do 30. 8. 2002.

Zimní semestr

(13 výukových týdnů)

Zápis	3. 9. 2001 - 21. 9. 2001
Pravidelná výuka	24. 9. 2001 - 21. 12. 2001
Zimní prázdniny	22. 12. 2001 - 1. 1. 2002
Zkouškové období	2. 1. 2002 - 15. 2. 2002
Upřesňující zápis předmětů na letní semestr	11. 2. 2002 - 15. 2. 2002

Schváleno Kolegiem rektora Ostravské univerzity dne 2. dubna 2001.

Uzávěrka dalšího čísla je v **pondělí 3. prosince 2001 do 10.00 hod.**

Listy Ostravské univerzity, č. 9/2001, roč. 9 ● Vydává Ostravská univerzita, č. registrace MMO - 74/93-PP ● Internet: <http://www1.osu.cz/Rektorat/aktuallisty.htm> ● Kontaktní adresa: Ostrava 1, Dvořákova 7, 701 03, tel.: 069/6160 139, fax: 069/6160 139 ● e-mail: jirina.vecerova@osu.cz ● Redakční rada: Jiřina Večeřová - šéfredaktorka; PhDr. Emílie Demlová, Dr.; PaedDr. Milena Frydrychová; PhDr. Jaroslav Galíček; Mgr. Darja Jarošová; doc. RNDr. Erika Mechlová; PhDr. Šárka Zedníčková; Radim Horák ● Grafické zpracování a tisk: Repronis Ostrava ● Náklad 1000 výtisků ● ZDARMA

Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s.p., odštěpným závodem Severní Morava, č.j.: 2263/98-P/1 ze dne 18. 9. 1998